

**COUR DE JUSTICE
BENELUX
GERECHTSHOF**

GRIFFIE
REGENTSCHAPSSTRAAT 39
1000 BRUSSEL
TEL. +32 (0)2.519.38.61

A 2010/1/3

Zaak A 2010/1 – VANSEER Mathieu & VANSEER Louise t. GEWESTELIJK
STEDENBOUWKUNDIG INSPECTEUR, bevoegd voor de Provincie Limburg

Conclusie van de plaatsvervangend Advocaat-generaal G. Dubrulle

I. FEITEN EN VOORAFGAANDE RECHTSPLEGING

1. Deze zaak heeft betrekking op de termijnen die worden bepaald door de rechter die een dwangsom oplegt, de “dwangsomrechter”, waarover het Hof van Cassatie van België, in het arrest van 24 december 2009 (A.R. C.05.0318.N), drie prejudiciële vragen stelt.

Uit het arrest en de stukken waarop het Hof van Cassatie vermocht acht te slaan blijkt wat volgt.

Bij vonnis van 26 mei 2000 veroordeelt de correctionele rechtbank te Tongeren de eisers tot herstel in de vorige staat van een plaats door verwijdering van een boogloods “binnen de termijn van één jaar te rekenen vanaf de datum waarop dit vonnis kracht van gewijsde heeft bekomen” en tot betaling van een dwangsom van 74, 37 euro per dag vertraging in de tenuitvoerlegging.

Deze correctionele rechtbank preciseert, in het raam van een uitleggend vonnis van 11 juni 2004, dat voormelde termijn van een jaar, wat de uitvoering van de hoofdveroordeling betreft, ingaat nadat de dwangsombeslissing in kracht van gewijsde is getreden en niet na de betekening van het vonnis.

Het vonnis treedt in kracht van gewijsde op 11 juni 2000.

Op 11 september 2001 betekent de verweerder het vonnis aan de eisers.

Op 6 maart 2002 betekent de verweerder een bevel tot betalen aan de eisers, voor verbeurde dwangsommen van 74,37 euro per dag, berekend vanaf 12 september 2001 tot 5 maart 2002, aldus in totaal voor 13.014,75 euro.

Op 2 augustus 2002 betekent de verweerder een bevel voorafgaandelijk aan uitvoerend onroerend beslag aan de eisers, strekkende tot betaling van het voormelde bedrag aan verbeurde dwangsommen.

Op 2 september 2002 legt de verweerder uitvoerend onroerend beslag ten laste van de eisers, strekkende tot betaling van het voormelde bedrag aan verbeurde dwangsommen.

Op 10 september 2002 tekenen de eisers verzet aan tegen het uitvoerend beslag.

Bij vonnis van 8 januari 2004 verklaart de rechtbank van eerste aanleg te Tongeren het verzet gegrond.

Het bestreden arrest van 15 februari 2005 van het hof van beroep te Antwerpen hervormt dit beroepen vonnis en verklaart het verzet ongegrond.

2. Bij voormeld arrest van 24 december 2009 stelt het Hof van Cassatie vast dat het cassatiemiddel, dat een schending aanvoert van het artikel 1385*bis*, derde en vierde lid, van het (Belgische) Gerechtelijk Wetboek, welk artikel overeenstemt met artikel 1, lid 3 en lid 4, van de Eenvormige Beneluxwet betreffende de dwangsom, een uitlegging vereist van deze bepaling. Deze rechtsregel is gemeen aan België, Luxemburg en Nederland in de zin van artikel 1 van het Verdrag van 31 maart 1965 betreffende de instelling en het statuut van het Benelux-Gerechtshof.

Na de vaststelling dat de (nationale) wettelijke bepalingen inzake stedenbouw niet afwijken van de gemeenrechtelijke bepalingen inzake de dwangsom, oordeelt het Hof van Cassatie dat de noodzakelijkheid van een beslissing over de uitlegging van de rechtsregel vervat in artikel 1, lid 3 en lid 4, van de Eenvormige Beneluxwet, het Hof noopt prejudiciële vragen aan het Benelux-Gerechtshof over te leggen.

II. PREJUDICIËLE VRAGEN

3. Overeenkomstig artikel 6.2 van het Verdrag van 31 maart 1965 betreffende de instelling en het statuut van het Benelux-Gerechtshof verzoekt het Hof van Cassatie derhalve het Benelux-Gerechtshof de volgende vragen tot uitlegging van deze in artikel 1, lid 3 en lid 4, van de Eenvormige Beneluxwet bevatte en aan België, Luxemburg en Nederland gemene rechtsregel, als bedoeld bij artikel 1 van het eerst genoemde verdrag, te willen beantwoorden:

1. Moet artikel 1, lid 3 en lid 4, van de Eenvormige Beneluxwet betreffende de dwangsom aldus worden uitgelegd dat wanneer de rechter een hoofdveroordeling uitspreekt en hiervoor een uitvoeringstermijn bepaalt vanaf het in kracht van gewijsde treden van de veroordeling en daarbij een dwangsom oplegt per dag vertraging in de uitvoering, de termijn die voor de uitvoering is toegestaan, ook geldt als termijn die door de rechter wordt toegestaan voor het verbeuren van de dwangsom en die wat de dwangsom betreft pas begint te lopen vanaf de betekening, zodat de rechter niet vermag te beslissen dat geen of slechts een kortere termijn voor het verbeuren van de

dwangsom wordt toegestaan, dan die welke bepaald is voor de uitvoering van de hoofdveroordeling vanaf het in kracht van gewijsde treden van de veroordeling en die wat de dwangsom betreft pas begint te lopen vanaf de betekening?

2. Indien de rechter vermag te beslissen dat geen of slechts een kortere termijn voor het verbeuren van de dwangsom wordt toegestaan dan die welke bepaald is voor de uitvoering van de hoofdveroordeling vanaf het in kracht van gewijsde treden van de veroordeling, moet uit het stilzwijgen van de rechter omtrent de termijn voor het verbeuren van de dwangsom worden afgeleid dat de termijn die bepaald is voor de uitvoering van de hoofdveroordeling, ook geldt als termijn die wordt toegestaan voor het verbeuren van de dwangsom en die wat de dwangsom betreft pas begint te lopen vanaf de betekening?

3. Moet artikel 1, lid 4, van de Eenvormige Wet aldus worden uitgelegd dat wanneer de rechter een termijn bepaalt om de hoofdveroordeling uit te voeren vanaf het ogenblik dat de hoofdveroordeling in kracht van gewijsde is getreden, dit artikel verhindert dat de rechter een langere termijn voor het verbeuren van de dwangsom toestaat berekend vanaf de betekening van de beslissing dan de termijn toegestaan voor de uitvoering?

III. BESPREKING

4. Het artikel 1, lid 3, van de Eenvormige Beneluxwet betreffende de dwangsom bepaalt: “De dwangsom kan niet worden verbeurd voor de betekening van de uitspraak waarbij ze is vastgesteld”. Lid 4 bepaalt: “De rechter kan bepalen dat de veroordeelde pas na verloop van een zekere termijn de dwangsom zal kunnen verbeuren”.

Het Hof van Cassatie steunt zijn redengeving uitdrukkelijk op de arresten van het Benelux-Gerechtshof van 25 juni 2002¹: de termijn die de rechter toekent voor de *uitvoering* van de hoofdveroordeling (*uitvoeringstermijn*) en de termijn gedurende dewelke volgens de beslissing van de rechter de dwangsom niet is verbeurd (of ‘*délai de grâce*’², of *respijttermijn*) zijn van verschillende juridische aard en strekking.

De *eerste* termijn (*uitvoeringstermijn*) is bedoeld om aan de schuldenaar de gelegenheid te geven de tegen hem uitgesproken veroordeling na te komen, zodat de schuldenaar binnen deze termijn geen dwangsom kan verbeuren, daar de dwangsom slechts kan worden opgelegd voor het geval de hoofdveroordeling niet of niet tijdig wordt nagekomen, terwijl de *tweede* termijn (*respijttermijn*) ertoe strekt de schuldenaar nog enige tijd te geven de

---

¹ Zaak A 2000//3, Vlaams Gewest t. Jeca N.V. en zaak A 2000/4, Vlaams Gewest t. Philtjens H. en Van Der Haterd M., *Jur.* 2002, 50, met conclusie van eerste advocaat-generaal J. DU JARDIN.

² *Ibid.*, r.o. 8.

veroordeling na te komen zonder dat de niet-nakoming de verbeurte van een dwangsom tot gevolg heeft³.

De betekening heeft tot doel ter kennis van de schuldenaar te brengen dat de schuldeiser nakoming van de rechterlijke uitspraak verlangt en dat de schuldenaar mitsdien ook ervan op de hoogte gesteld moet worden dat de dwangsomrechter hem nog een bepaalde termijn heeft vergund om aan de veroordeling te voldoen voordat een dwangsom wordt verbeurd en daaruit volgt dat de termijn als bedoeld in artikel 1, vierde lid, van de Eenvormige Wet pas ingaat op het moment van de betekening van de uitspraak waarbij de dwangsom is bepaald⁴.

Er is dus een duidelijk onderscheid tussen een *uitvoeringstermijn* en een *respijttermijn*.

Het cassatiearrest verwijst ook naar het arrest van het Benelux-Gerechtshof van 16 december 2004⁵. Dit arrest beslist wat volgt.

Behoudens de betekening van de uitspraak waarbij zij is vastgesteld, behoeft de schuldeiser van de dwangsom niets te ondernemen om de dwangsom te laten verbeuren. Zodra de termijn waarbinnen de dwangsom niet kan worden verbeurd, voorbij is, gaat het enkel nog om de niet-naleving van de hoofdveroordeling door de schuldenaar van de dwangsom, dit wil zeggen om de inbreuk op de rechterlijke uitspraak die de dwangsom oplegt. De rechter die een dwangsom oplegt heeft de vrijheid aan de dwangsomveroordeling al dan niet een respijttermijn als bedoeld in artikel 1, lid 4 van de Eenvormige Wet te verbinden⁶.

5. Met de *eerste* vraag wenst het Hof van Cassatie te weten of de rechter die een hoofdveroordeling uitspreekt en die hierbij enkel een *uitvoeringstermijn* bepaalt en een dwangsom oplegt per dag vertraging in de uitvoering, daardoor *meteen* (of “noodzakelijk en tevens”⁷) een *respijttermijn* voor de verbeurte van de dwangsom bepaalt.

---

³ *Ibid.*, r.o. 10-12. Deze termijnen worden ook omschreven als *hersteltermijn*, resp. *dwangsomtermijn* (P. VANSANT, “Hersteltermijn en dwangsomtermijn: één termijn met twee gedaanten?”, noot onder Cass., 28 maart 2003, *T.M.R.* 2003, 611) of *nakomingstermijn*, resp. *verbeuringstermijn* (H.J. SNIJDERS, noot onder Beneluxhof A 2003/3, *N.J.* 2003, 5183).

⁴ *Ibid.*, r.o. 16-18.

⁵ Zaak A 2004/1, Polygon Insurance Company Limited t. E. Hamers e.a., *Jur.* 2004, 70, met conclusie van plaatsvervangend advocaat-generaal J.F. LECLERCQ en *T.M.R.* 2005, 271-281, noot P. VANSANT, “Hersteltermijn en dwangsomtermijn alias uitvoeringstermijn en respijttermijn na het arrest van het Benelux-Gerechtshof van 16 december 2004, de fata morgana van de duale termijn dan toch doorprikt?” (278).

⁶ R.o. 10-12.

⁷ Wat niet werd onderkend in een vorige vraagstelling van het Hof van Cassatie, bij arresten van 16 juni 2000 (A.R. C.99.0400.N en C.99.0446.N, *A.C.*, 2000, nrs. 375 en 376) aan het Benelux-Gerechtshof, door dit Hof beantwoord in zijn arresten van 25 juni 2002 (zie hierboven voetnoot 1): “Moet artikel 1 van de Eenvormige wet betreffende de dwangsom aldus worden uitgelegd dat wanneer de dwangsomrechter heeft bepaald dat de veroordeelde pas na een zekere termijn de dwangsom zal kunnen verbeuren en de betekening van die uitspraak waarbij de dwangsom is vastgesteld gebeurt na het verstrijken van de termijn, die termijn slechts kan ingaan vanaf de betekening van de uitspraak?” (P. VANSANT, “Hersteltermijn en dwangsomtermijn: één termijn met twee gedaanten?”, noot bij Cass., 28 maart 2003, *T.M.R.* 2003, (611) 612).

Gezien de verschillende juridische aard en strekking van beide termijnen, zoals bepaald door de voormelde arresten van 25 juni 2002 van het Benelux-Gerechtshof, is deze vraag niet zonder belang.

Deze vraag lijkt me evenwel ontkennend te moeten worden beantwoord.

In deze arresten heeft het Benelux-Gerechtshof immers voor recht gezegd dat de termijn die de dwangsomrechter aan de veroordeelde verleent om een hoofdveroordeling uit te voeren naar zijn aard *geen* termijn is in de zin van artikel 1, lid 4, van de Eenvormige Wet⁸. Dit is dus *geen respijftermijn* die de rechter al dan niet kan opleggen. Het opleggen van een respijftermijn is overigens geen vanzelfsprekendheid. Het toekennen ervan behoort tot de modaliteiten van de dwangsom waarover de rechter onaantastbaar oordeelt⁹.

Dat de rechter een termijn voor de *uitvoering* van de hoofdveroordeling kan of moet verlenen wordt niet bepaald door de Eenvormige Wet, dan wel door het nationale recht (zoals, te dezen, inzake stedenbouw, door de Belgische wet), terwijl zijn bevoegdheid om een *respijftermijn* te verlenen wel bepaald is door de Eenvormige Wet, die immers slechts toepasselijk is "voor het geval dat aan de hoofdveroordeling niet wordt voldaan".

Om uit te maken of er sprake is van een *respijftermijn* zal dan ook de bedoeling van de rechter moeten worden achterhaald. Daar deze termijn van aard en strekking verschilt van de uitvoeringstermijn, zal de rechter nochtans niet kunnen beslissen dat de uitvoeringstermijn ook het bestaan van een respijftermijn inhoudt.

De arresten van het Belgische Hof van Cassatie van 28 maart 2003¹⁰ gaan ervan uit dat de toen voor het Hof bestreden arresten aannemen dat de dwangsomrechter gebruik heeft gemaakt van de mogelijkheid van art. 1385*bis* van het Gerechtelijk Wetboek, dat overeenstemt met artikel 1 van de Eenvormige Wet. Uit de antwoorden van het Benelux-Gerechtshof, in de arresten van 25 juni 2002, leidt het Hof van Cassatie af dat de uitvoeringstermijn de strekking heeft van een respijftermijn.

Dit wordt in de actuele casus niet vastgesteld. En het is thans precies de bedoeling van de prejudiciële vraagstelling te weten hoe de beslissing van de dwangsomrechter, in het licht van artikel, 1 lid 3 en lid 4, van de Eenvormige Wet, moet worden opgevat wanneer uit die beslissing *niet* blijkt dat de rechter deze bepaling heeft toegepast.

---

⁸ R.o. 13 en dictum 24.

⁹ Conclusie van plaatsvervangend advocaat-generaal J.F. LECLERCQ voor Benelux-Gerechtshof 16 december 2004, A 2004/1, *Jur.* 2004, 77, randnr. 3.2; *T.M.R.* 2005, 271 noot P. VANSANT, "Hersteltermijn en dwangsomtermijn alias uitvoeringstermijn en respijftermijn na het arrest van het Benelux-Gerechtshof van 16 december 2004, de fata morgana van de duale termijn dan toch doorprikt?" (278), 280.

¹⁰ Cass., 28 maart 2003, A.R. C.99.0446.N, A.C. 2003, nr. 214, met conclusie van advocaat-generaal met opdracht THIJS en A.R. C.02.0288.N, *ibid.*, nr. 216; *T.M.R.* 2003, 611, noot P. VANSANT, "Hersteltermijn en dwangsomtermijn: één termijn met twee gedaanten?"; *RAGB* 2003/17, noot B. MAES, "Vanaf welk tijdstip is een dwangsom verbeurd bij een veroordeling wegens een stedenbouwmisdrijf met herstel in de vorige staat binnen een bepaalde termijn?"; *R.W.* 2004-2005, 137, noot K. WAGNER, "Dwangsom en de januskop van de uitvoerings- en respijftermijn".

De doctrine blijft verdeeld over de strekking, de verenigbaarheid en de aanvang van beide termijnen en over de interpretatie van zowel de arresten van het Hof van Cassatie van 28 maart 2003 en zijn invulling van de arresten van het Benelux-Gerechtshof van 25 juni 2002 als van laatst genoemde arresten zelf¹¹.

6. Wanneer de rechter bepaalt dat de dwangsom eerst kan worden verbeurd na de termijn voor het uitvoeren van de hoofdveroordeling, verwoordt hij enkel een logisch gevolg, voortvloeiend uit het gegeven dat de dwangsom enkel kan worden opgelegd voor het geval de hoofdveroordeling niet of niet tijdig wordt nagekomen. Uit een dergelijke zinsnede kan dan ook niet zomaar de wil van de rechter worden afgeleid om (tevens) een dwangsomtermijn/*respijt*termijn in de zin van artikel 1385*bis* Ger.W.¹² op te leggen¹³.

Dat, volgens nationaal recht, de hoofdveroordeling erin kan bestaan dat een herstelmaatregel - wat ook de aard ervan mag zijn, strafrechtelijk of burgerlijk¹⁴ - binnen de door de (straf)rechter bepaalde termijn moet uitgevoerd worden en deze termijn loopt zodra deze veroordeling in kracht van gewijsde treedt, ook zonder betekening, onder verbeurde van een dwangsom indien de maatregel niet binnen de bepaalde termijn is uitgevoerd,

---

¹¹ Zie de vorige voetnoten 9 en 10 en de conclusie van advocaat-generaal VANDEWAL voor Cass., 24 december 2009 (houdende de onderhavige prejudiciële vragen), www.cassonline.be.

¹² Dat overeenstemt met artikel 1 van de van de Eenvormige Wet.

¹³ P. VANSANT, "Hersteltermijn en dwangsomtermijn alias uitvoeringstermijn en respijttermijn na het arrest van het Benelux Gerechtshof van 16 december 2004, de fata morgana van de duale termijn dan toch doorprikt?", noot bij Benelux-Gerechtshof 16 december 2004, *T.M.R.* 2005, (271), 279.

¹⁴ Volgens het Europees Hof voor de Rechten van de Mens is een herstelmaatregel inzake stedenbouw (in casu een afbraak) een straf "au sens de la Convention" (Hof Mensenrechten (2e afd.) nr. 21861/03, 27 november 2007 (Hamer / België); *Amén.* 2008, 136; *Juristenkrant* 2008, afl. 165, 2; *J.L.M.B.* 2008, 732, noot T. BOMBOIS; *NJB* 2008, 283; *Not. Fisc. M.* 2008, 185, noot M. BOES; *RABG* 2008, 419, noot F. VAN VOLSEM; *T.M.R.* 2008, 36, noot P. VANSANT; *T.R.O.S.* 2008, 71 en *T. Strafr.* 2008, 153). In zijn arrest van 4 november 2008 (A.R. P.08.0081.N, A.C. 2008, nr. 608), met conclusie van eerste advocaat-generaal DE SWAEF, stelt het Hof van Cassatie dat "de vaststelling dat inzake stedenbouw een herstel in de oorspronkelijke staat een straf is in de zin van de artikelen 6.1, EVRM en 14.1, IVBPR enkel mee(brengt) dat de waarborgen van die bepalingen moeten worden in acht genomen, maar niet tot gevolg (heeft) dat die maatregel in de Belgische wetgeving van strafrechtelijke aard is, zodat de algemene bepalingen van het Belgisch strafrecht en strafprocesrecht erop toepassing moeten vinden". Deze regel werd bevestigd bij arrest van 15 juni 2010 (A.R. P.10.0151.N, www.cassonline.be). Het arrest van 7 januari 2003 (*T.M.R.* 2008, 112) stelde (in dezelfde zaak Hamer) dat het herstel in de vorige staat een maatregel van burgerlijke aard is, die beoogt de gevolgen van het misdrijf te doen ophouden. Een arrest van 17 september 2008, gewezen in voltallige terechtzitting (A.R. P.07.1838, A.C. 2008, nr.480) beslist (impliciet) dat de herstel*vordering* tot de straf*vordering* behoort. De heer procureur-generaal J.F. LECLERCQ had in zijn conclusie gezegd: "Er kan evenwel niet ontkend worden dat, ofschoon de maatregel tot herstel van de plaats in de oorspronkelijke toestand geen straf is in het intern recht, die maatregel afhankelijk is van de vaststelling van een misdrijf; hij is dus de voorzetting van de strafsancie in de strikte zin. Deze maatregel beoogt geen particulier belang zoals de schadeloosstelling van de schadelijder; hij strekt ertoe, in het algemeen belang, een einde te maken aan een wederrechtelijke toestand, zonder enig verband met de bescherming van de particuliere belangen van de overheid".

heeft niet tot gevolg dat, na betekening, wat de dwangsom betreft, eenzelfde termijn, d.i. een *respijt*termijn van dezelfde duur loopt. Zulk “automatisme” zou de indruk kunnen wekken dat de schuldenaar, die jarenlang flagrant in gebreke blijft, ten onrechte wordt beloond¹⁵.

Dat de schuldeiser de verbeurde dwangsom wenst te verhalen staat inderdaad los van de uitvoerbaarheid van de hoofdveroordeling, die door het executierecht in het algemeen en niet door het dwangsomrecht in het bijzonder wordt beheerst.

In strafzaken, van openbare orde, gaat het er niet om te weten of en wanneer de “schuldeiser”, zoals de bevoegde overheid in stedenbouwwzaken, aandringt op de uitvoering van de veroordeling (tot herstel) en dit dus duidelijk zou moeten maken door een betekening van deze titel¹⁶, waaraan de dwangsom als prikkel gekoppeld is. Het straf(proces)recht zelf (bv. toegepast op de ruimtelijke ordening) bepaalt dat een veroordeling moet uitgevoerd worden en dat wordt ook de veroordeelde, al wordt hem de nodige tijd verleend om dit vrijwillig te doen, geacht te weten. Hoewel een betekening van de titel vereist is opdat de dwangsom kan worden verbeurd (art. 1.3 van de Eenvormige wet), valt het dus niet in te zien waarom vanaf de betekening “eenzelfde” (of “nieuwe”?) termijn om uit te voeren aan de veroordeelde (dan daartoe gedwongen) zou (moeten) toegestaan worden. Hij wordt dan ook niet in een “valstrik” gelokt wanneer de dwangsom meteen na de betekening kan worden verbeurd.

Het Benelux-Gerechtshof heeft vrij recentelijk, bij arrest van 17 december 2009, overwogen: “De rechter is niet verplicht een dwangsom op te leggen. Of hij dat doet, wordt aan zijn beleid overgelaten en zal afhangen van de omstandigheden”¹⁷.

Artikel 1, lid 4, van de Eenvormige Beneluxwet betreffende de dwangsom biedt de rechter inderdaad enkel de mogelijkheid een *respijt*termijn en uiteraard de duur ervan te bepalen. Dit betekent dat hij dit uitdrukkelijk moet doen, minstens dat omtrent zijn bedoeling dit te doen geen twijfel bestaat, maar dus ook dat, wanneer hij niets anders dan een *uitvoering*stermijn heeft bepaald en daaraan een dwangsom heeft verbonden, daaruit dan ook niets anders kan afgeleid worden, inzonderheid niet dat dezelfde termijn ook zou gelden als een *respijt*termijn.

Wanneer enkel een termijn voor de *uitvoering* van de hoofdveroordeling wordt toegekend, vanaf de dag van haar in kracht van gewijsde treden, kan de opgelegde dwangsom dan ook verbeurd worden vanaf het verstrijken van die termijn, mits betekening, zelfs voor het verstrijken van die termijn, doch zonder dat de betekening een nieuwe termijn, in casu een *respijt*termijn gelijk aan de *uitvoering*stermijn, doet lopen.

---

¹⁵ B. MAES, “Vanaf welk tijdstip is een dwangsom verbeurd bij een veroordeling wegens een stedenbouwmisdrijf met herstel in de vorige staat binnen een bepaalde termijn?”, noot bij Cass., 28 maart 2003, *RAGB* 2003/17.

¹⁶ Wat, naar Belgisch recht, niet hoeft.

¹⁷ Zaak A 2008/3, Stedebouwkundig inspecteur Vlaams Gewest t. Van Baelen R., r.o. 8, www.courbeneluxhof.be, met conclusie van advocaat-generaal J.F. LECLERCQ.

Bij een ontkennend antwoord op de eerste vraag is het eraan verbonden gevolg (“zodat de rechter niet vermag te beslissen dat geen of slechts een kortere termijn voor het verbeuren van de dwangsom wordt toegestaan, ...”) niet aan de orde. De beslissingsvrijheid van de rechter om een zelfs kortere respijftermijn toe te staan is immers niet afhankelijk van zijn beslissing betreffende een uitvoeringstermijn.

7. Met betrekking tot de *tweede* vraag volgt hieruit noodzakelijkerwijs dat uit het stilzwijgen van de rechter omtrent een (overigens aan zijn beslissingsvrijheid over te laten) *respijftermijn*, *niet* kan worden afgeleid dat de *uitvoeringstermijn* ook geldt als *respijftermijn* die, wat de dwangsom betreft, pas begint te lopen vanaf de betekening.

8. Met betrekking tot de *derde* vraag volgt hieruit dan ook dat, wanneer de rechter een *uitvoeringstermijn* bepaalt, vanaf het ogenblik dat de hoofdveroordeling in kracht van gewijsde is getreden, dit *niet* verhindert dat hij een langere *respijftermijn* toestaat, berekend vanaf de betekening van de beslissing, dan de uitvoeringstermijn. Gelet op de verschillende aard en strekking van beide termijnen zou dit doorgaans echter geen zin hebben en, althans in strafzaken, zelfs niet verantwoord zijn, daar de rechter aldus aan het particulier belang meer ruimte zou bieden dan aan het algemeen belang.

IV. CONCLUSIE

9. Ik ben van mening, op grond van de voormelde redenen, het Hof te kunnen adviseren als volgt te antwoorden op de door het Hof van Cassatie van België gestelde prejudiciële vragen.

1. Artikel 1, lid 3 en lid 4, van de Eenvormige Beneluxwet betreffende de dwangsom moet *niet* aldus worden uitgelegd dat, wanneer de rechter een hoofdveroordeling uitspreekt en hiervoor een uitvoeringstermijn bepaalt vanaf het in kracht van gewijsde treden van de veroordeling en daarbij een dwangsom oplegt per dag vertraging in de uitvoering, de termijn die voor de uitvoering is toegestaan, ook geldt als termijn die door de rechter wordt toegestaan voor het verbeuren van de dwangsom en die wat de dwangsom betreft pas begint te lopen vanaf de betekening, zodat de rechter niet vermag te beslissen dat geen of slechts een kortere termijn voor het verbeuren van de dwangsom wordt toegestaan, dan die welke bepaald is voor de uitvoering van de hoofdveroordeling vanaf het in kracht van gewijsde treden van de veroordeling en die wat de dwangsom betreft pas begint te lopen vanaf de betekening.

2. Uit het stilzwijgen van de rechter omtrent de termijn voor het verbeuren van de dwangsom kan *niet* worden afgeleid dat de termijn die bepaald is voor de uitvoering van de hoofdveroordeling, ook geldt als termijn die wordt

toegestaan voor het verbeuren van de dwangsom en die wat de dwangsom betreft pas begint te lopen vanaf de betekening.

3. Artikel 1, lid 4, van de Eenvormige Beneluxwet betreffende de dwangsom moet aldus worden uitgelegd dat, wanneer de rechter een termijn bepaalt om de hoofdveroordeling uit te voeren vanaf het ogenblik dat de hoofdveroordeling in kracht van gewijsde is getreden, het *niet* verhindert dat de rechter een langere termijn voor het verbeuren van de dwangsom toestaat berekend vanaf de betekening van de beslissing dan de termijn toegestaan voor de uitvoering.

Brussel, 28 juni 2010
De plaatsvervangend Advocaat-generaal,

G. DUBRULLE